

Zavod sv. Stanislava
Škofijska klasična gimnazija

Judovstvo sanje (pomen)

Referat pri predmetu vera in kultura

Šolsko leto: 2012/13

Ljubljana, 27.2.2012

1. Uvod

Vsakdo se je verjetno že vprašal, zakaj sanjamo. Vsekakor pa to ni vprašanje, ki bi nastalo šele v zadnjih nekaj letih, ampak je bilo prisotno že na začetku, v prvih časih človeštva. S tem vprašanjem so se ukvarjala že mnoga ljudstva, npr. Aborigini, v tem referatu pa bom izpostavila predvsem pomen sanj pri judih.

Sвето писмо velikokrat omenja sanje in dobro je vedeti kakšen pomen in težo nosijo, da lahko razumemo določena besedila še bolj globoko. Zgodilo pa se je že marsikomu izmed nas, da je imel sanje, ki mu nikakor niso šle iz glave in je iskal njih pomen, ali pa se mu je v njih razjasnila rešitev določenega vprašanja ali težave, skozi katero je šel. Vsi (razen Freuda) pa tudi vemo, da vsake sanje vendarle ne nosijo pomena. Kako torej vemo katere sanje ga nosijo in katere ne? Še bolj pomembno vprašanje pa je, kako naj te sanje interpretiramo.

2. Sanje pri judovstvu

I. Kaj so sanje

V Svetem pismu se velikokrat pojavi opis nekih sanj, ki so imele prav poseben pomen.¹ V njih se je razodevala Božja beseda za sanjajočega. Bog je lahko človeka nagovoril osebno, po angelu ali pa so zavite v alegorije in simbole.

V Talmudu je na mnogih mestih razloženo s kakšno držo naj človek sanje sprejema in kako naj jih razлага. Načeloma uči, da imajo sanje isto bistvo kot prerokbe, vendar so na precej nižji ravni (Sanje so ena šestdestina prerokbe²). Pravzaprav so zelo odvisne od interpretacije.³ Tako kakor Rabin sanje interpretira, se bo zgodilo. Če bi jih interpretiral drugače, bi se zgodilo drugače. Vendar pa interpretacija ne more biti kar prosta, ampak mora slediti določenim pravilom, od katerih bom v nadaljevanju še nekaj razložila.

Sanje pa imajo za Jude še prav poseben pomen, saj verjamejo, da je tudi ta svet samo sanje. Ko se zbudimo iz svojih sanj vemo, da smo samo sanjali, ne glede na to kako resnične so se nam sanje zdele med spanjem. Prav tako bo v Olam HaBa⁴ – ko bomo prešli iz tega sveta v onega, bomo preprosto vedeli, da je bil ta svet samo sanje.

---

¹Npr. 1 Mz 28, 10-15; 1 Mz 37,5-7; 1 Mz 41, 1-4; ...

² (Mnemonic: *Five, Six, Ten.*) Five things are a sixtieth part of something else: namely, fire, honey, Sabbath, sleep and a dream. Fire is one-sixtieth part of Gehinnom. Honey is one-sixtieth part of manna. Sabbath is one-sixtieth part of the world to come. Sleep is one-sixtieth part of death. A dream is one-sixtieth part of prophecy. (Babilonian Talmud: Berakoth 75b (*online*). [Uporabljeno 27. 2. 2013] Dostopno na http://www.come-and-hear.com/berakoth/berakoth_57.html

---

³1 Mz 41,13a

⁴Novo, naslednje, posmrtno življenje; tudi mesijanska doba. ↓

II. Sanje v Svetem pismu

V Svetem pismu srečamo dva človeka, ki znata razlagati sanje, to sta Jožef in Daniel. Oba sta, ko sta razlagala sanje, trdila, da razлага ne prihaja od niju, ampak od Boga.¹

V Prvi Mojzesovi knjigi² imamo predstavljenih deset sanj:

- Bog v sanjah pove Abimelehu, da je Sara Abrahamova žena in ne sestra ter da mu jo mora vrniti,³
- Jakob sanja lestev in Bog ga blagoslovi,⁴
- Jakob sanja pikaste in marogaste ovne, ki skačejo na ovce; Bog ga pošlje domov,⁵
- Bog Labanu v sanjah pove, da ne sme Jakobu ničesar očitati,⁶
- Jožef sanja, da se njegovemu snopu priklanjajo snopi njegovih bratov,⁷
- Jožef sanja, da se mu priklanja sonce, luna in dvanajst zvezd,⁸
- sanje velikega točaja,⁹
- sanje velikega peka,¹⁰
- faraonove sanje o rejenih in mršavih kravah,¹¹
- faraonove sanje o debelih in drobnih klasih.¹²

Če si jih podrobnejše pogledamo lahko opazimo še nekaj stvari. Ena od teh je, da se sanje običajno pojavljajo v paru. To je pri judih tudi splošno pravilo, da se morajo sanje za verodostojnost ponoviti. Razlika je tudi v hitrosti izpolnitve sanj. Ko je npr. sanjal Jožef, je bilo za uresničitev le-teh potrebnih kar nekaj let, med tem ko so se faraonove sanje uresničile v dokaj kratkem času. Med

---

¹1 Mz 40,8b; Dan 2,27-28   ²Judje jo imenujejo Bereshit   ³1 Mz 20,3 in 1 Mz 20,6-7

⁴1 Mz 28,10-15   ⁵1 Mz 31, 10-13   ⁶1 Mz 31,24   ⁷1 Mz 37,7   ⁸1 Mz 37,9   ⁹1 Mz 40,9-11

¹⁰1 Mz 40,16-17   ¹¹1 Mz 41,1-4   ¹²1 Mz 41,5-7

Jožefovimi in faraonovimi sanjami pa je bila ta bistvena razlika, da je faraon sanjal oboje sanje v isti noči, Jožef pa v različnih. Tako je tudi pri sanjah na splošno.

III. Interpretacija sanj

Kakor sem že omenila, obstajajo pravila za interpretacijo sanj, ki so napisana v Talmudu. Ta pravila se nanašajo predvsem na razlago simbolov. Nekaj jih je razloženih tukaj.

Reka, posoda, ptica

Vse predstavljajo mir.

Trs

Predstavlja modrost.

Trstičje

Predstavlja razumevanje.

Buča, srčika dlani, vosek, trs

Pomenijo dobro znamenje. Za bučo velja, da jo lahko vidi le kdor se boji nebes.

Vol

Če sanjajoči vola jé, pomeni, da bo obogatel. Če ga vol napiči na roge, pomeni, da bo imel sinove, ki bodo skupaj preučevali Toro. Če ga vol ugrizne, pomeni, da bo trpel. Če ga bo vol brčnil, pomeni, da bo odšel na dolgo potovanje. Če jezdi na volu, pomeni, da bo postal velik. Če pa vol jezdi njega, pomeni, da bo umrl.

Sloni

Če je slon osedlan pomeni dobro znamenje, če pa ni osedlan pa slabo.

Huna

Če sanja to ime, pomeni, da se mu bo zgodil čudež.

Hananija, Hanina, Jonatan

Če sanja katero izmed teh imen, pomeni, da se mu bo zgodilo več čudežev.

Pogrebne molitve

Če kdo sanja pogrebne molitve, mu bo dana milost in odrešenje. Če pa kdo v sanjah reče še: »Naj bo blagoslovljeno Njegovo sveto Ime!« bo imel delež v Olam HaBa.¹

Recitirane molitve šema²

Pomeni, da je vreden, da Božja prisotnost počiva na njem, le njegova generacija ni dovolj vredna.

Vino

Če kdo sanja grenko vino, obloženo s sadjem, njegova žena ne bo imela spontanega splava. Če pa kdo sanja vino, ki je odlične kakovosti, se lahko veseli, da bo videl Odrešenika.³

Vse razlage pa se nanašajo na določene citate iz Svetega pisma.

---

¹Glej stran 2, opomba 4

² Poslušaj, Izrael: GOSPOD je naš Bog, GOSPOD je edini! Ljubi GOSPODA, svojega Boga, z vsem srcem, z vso dušo in z vso močjo! Te besede, ki ti jih danes zapovedujem, naj bodo v tvojem srcu. Ponavljaj jih svojim sinovom in govôri o njih, ko bivaš v svoji hiši in ko hodiš po poti, ko legaš in ko vstajaš! Priveži si jih za znamenje na roko in naj ti bodo za čelní nakit med očmi! Napiši jih na hišne podboje in na mestna vrata! (5 Mz 6,4-9)

³Berachoth 56b-57a (The Babylonian Talmud Complete Soncino English Translation (online). [Uporabljeno 27. 2. 2013] Dostopno na

IV. Razveljavljanje pomena sanj

Sanje, ki jih sanjamo, so lahko dobre ali slabe in lahko prihajajo od dobrih ali slabih duhov. Kadar sanjamo slabe sanje so nam dane kot svarilo, naj se spreobrnemo. Če pa želimo sanje razveljaviti imamo za to dve možnosti: molitev Hatavat Chalom in post Taanit Chalom.

Hatavat Chalom

Gre za molitev, ki se jo pove v prisotnosti treh prijateljev. Prijatelji najprej vprašajo, ali interpretacije ne pripadajo Bogu in ga povabijo, da pove svoje sanje. Nato družno recitirajo nekatere odlomke iz Svetega pisma: najprej govorijo o tem, kako Bog spreminja stisko in žalost v olajšanje in veselje, nato govorijo o tem, da Bog rešuje, nato o miru, o Božji dobroti, nato pa povabijo sanjajočega, naj gre in se veseli, ker je Božji blagoslov nad njim in naj Ga razveseli s kesanjem, dobrimi deli in molitvijo.¹

Taanit Chalom

To je druga možnost za razveljavitev sanj, pomeni pa post, ki je združen s kesanjem. Izveden mora biti na isti dan, ko so se sanje sanjale.

---

¹Za celotno molitev glej: <http://www.google.si/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=0CEEQFjAD&url=http%3A%2F>

3. Sklep

Judje sanje torej pojmajojo kot preroške, vendar zelo relativno, saj so odvisne od interpretacije in se jih zlahka razveljavljajo. Kljub temu pa verjamejo, da sanje prihajajo od Boga in da tudi Njemu pripada interpretacija. Zanjo imajo v Talmudu napisanih nekaj simbolov in njihovo razlago. Včasih pa interpretacija sploh ni potrebna, saj Bog v sanjah lahko spregovori tudi direktno. Namenjene so ljudem, da jim naznanijo Božjo voljo ali pa Njegovo opozorilo in klic k spreobrnjenju. Verjamejo, da tudi svet v katerem živimo ni resničen, ampak je samo sanje, iz katerih se bomo zbudili v prihodnji svet Olam HaBa.

4. Viri in literatura

Sвето писмо Старе и Нове завезе : словенски стандардни превод : [з
девтероканоничними/апокрифними књигами]. – Основна изд., 6. Натис. –
Лјубљана : Светописemska družba Slovenije, 2007

(The Babylonian Talmud Complete Soncino English Translation (online).
[Uporabljeno 27. 2. 2013] Dostopno na
<http://ia700507.us.archive.org/12/items/TheBabylonianTalmudcompleteSonicnoEnglishTranslation/The-Babylonian-Talmud-Complete-Soncino-English-Translation.pdf>

Unterman, A.: Judovstvo. Ljubljana, Mladinska knjiga, 2001 (zbirka Mali leksikon)

Atlas verstev sveta. Ljubljana, Prešernova družba, 2011

Judaism 101: Olam Ha-Ba : The Afterlife (online) [Uporabljeno 27. 2. 2013]
Dostopno na <http://www.jewfaq.org/olamhaba.htm>

dream.doc (online) [Uporabljeno 27. 2. 2013] Dostopno na
<http://www.google.si/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=4&ved=0CEEQFjAD&url=http%3A%2F%2Fwww.betemunah.org>

%2Fdreams.doc&ei=3NEsUYSuGcnDhAfknIGoCg&usg=AFQjCNEB68sdMpOglbs9

ZmPYV3t5I7hQzA&bvm=bv.42965579,d.ZG4